

ዳኞች፡- ዳኝ መላኩ

ብርሃኑ አመነው

ሸምሱ ሲርጋጋ

ሃይሉ ነጋሽ

እትመት አሠፋ

አመልካች፡- የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤሕግ - ዐ/ሕግ ውብሽት ይመኑ ቀረቡ

ተጠሪዎች፡- 1. ሸዋነሽ መንግሥቱ ቀረቡ

2. ወንድአፍራሽ ፍቅሩ - ቀረቡ

መዝገቡን መርምረን ተከታዩን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ጉዳዩ የይግባኝ ማስፈቀጃን የሚመለከት ነው። አመልካች በተጠሪዎች ላይ በፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት አቅርቦት የነበረውን ክስ በሚመለከት ፍ/ቤቱ 1ኛ ተጠሪን ከ2ኛ ክስ፤ 2ኛ ተጠሪን ከ2ኛ እና ከ6ኛ ክስ በወ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 141 መሠረት በነጻ እንዲሰናበቱ በማለት ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም ብይን ሰጥቷል። በሌላ በኩል በመዝገቡ ላይ የቀረቡትን ሌሎች ክሶች በተመለከተ ክርክሩ ቀጥሎ ታሕሳስ 13 ቀን 2007 ዓ.ም ፍርድ ሰጥቷል። አመልካች የሥር ፍ/ቤት ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም በሰጠው ብይን እና በዋናው ጉዳይ ላይ በሰጠው ፍርድ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ጥር 19 ቀን 2007 ዓ.ም ይግባኝ አቅርቧል። ይግባኝ የቀረበለት ፍ/ቤት የሥር ፍ/ቤት ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም ብይን ከሰጠ በኋላ አመልካች ይግባኝ ለማቅረብ እንዲችል ሐምሌ 25 ቀን 2006 ዓ.ም በተጻፈ አቤቱታ ግልባጭ እንዲሰጠው የጠየቀ ሲሆን ለተጠሪዎች የብይኑ ግልባጭ የተሰጣቸው ሐምሌ 17 ቀን 2006 ዓ.ም በመሆኑ አመልካች የመዝገብ ግልባጭ የተሰጠን ታሕሳስ 22 ቀን 2007 ዓ.ም ነው በማለት ያቀረበው ምክንያት የሚታመን አይደለም፤ አመልካች ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም በተሰጠው ብይን ላይ ጊዜው ሳያልፍ የይግባኝ ቅሬታ ማቅረብ ሲገባው ያለበቂ ምክንያት ዘግይቶ ጥር 19 ቀን 2007 ዓ.ም

ይግባኝን ያቀረበ በመሆኑ አመልካች በተጠሪዎች ላይ ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም በተሰጠው ብይን ላይ ያቀረበው ይግባኝ ጊዜው ያለፈበት ነው በማለት ውድቅ አድርጎታል። የሰበር አቤቱታው የቀረበው ይህን ውሳኔ በመቃወም ነው።

የአመልካች የሰበር አቤቱታ መሠረታዊ ይዘትም፡- የሥር ፍ/ቤት ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም የሰጠው ብይን እና በመዝገቡ የተደረገው ሙሉ ክርክር ግልባጭ የተሰጠን ታሕሳስ 22 ቀን 2006 ዓ.ም ነው፤ በዚሁ መሠረት የይግባኝ ቅሬታችንን አዘጋጅተን ጥር 15 ቀን 2007 ዓ.ም ባቀረብንበት ሁኔታ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት የብይኑ ግልባጭ ለተጠሪዎች የደረሰው ሐምሌ 17 ቀን 2006 ዓ.ም በመሆኑ አመልካች ያቀረበው ምክንያት የሚታመን አይደለም በማለት አመልካች ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም በተሰጠው ብይን ላይ ያቀረበው የይግባኝ አቤቱታ ጊዜ ያለፈበት ነው በማለት የሰጠው ብይን መሠረታዊ የሆነ የሕግ ሥሕተት የተፈጸመበት በመሆኑ ሊታረም ይገባል የሚል ነው። የአመልካች የሰበር አቤቱታ ተመርምሮ በዚህ ችሎት መታየት ያለበት ሆኖ ስለተገኘ ለተጠሪዎች ጥሪ ተደርጎ ግራቀኙ በጽሑፍ እንዲከረከሩ ተደርጓል።

የጉዳዩ አመጣጥ በአጭሩ ከላይ የተገለጸው ነው። እኛም የግራቀኝን ክርክር ለጉዳዩ አግባብነት ካላቸው ሕጎች ጋር በማገናዘብ እንደሚከተለው መርምረንዋል።

የወንጀል ሥነ-ሥርዓት ሕግ ቁጥር 187/1 ድንጋጌ ይግባኝ ማለቱን ለማስታወቅ የሚጽፈውን ማመልከቻ ይግባኝ ባዩ ወይም ጠበቃው ይግባኝ የሚልበት ፍርድ በተሰጠ በአሥራ አምሥት ቀን ውስጥ ማቅረብ አለበት፤ ይግባኝ ማለቱን ለማስታወቅ የጻፈው ማመልከቻ ለፍርድ ቤት መዝገብ ሹም ሲደርሰው ይግባኝ የተባለበትን ፍርድ አስገልጠሎ ለይግባኝ ባዩ ወይም ለጠበቃው ይሰጣል፤ ይግባኝ ባዩ በአሥር ቤት ያለ እንደሆነ ይግባኝ የተባለበትን ፍርድ ግልባጭ የፍርድ ቤት መዝገብ ሹም ለይግባኝ ባይ እንዲሰጥ ለወህኒ ቤቱ ሹም ይልካል፤ ፍርዱ ተገልጠሎ ያለቀበትን ቀን እና ኋላም ለይግባኝ ባዩ ወይም ለጠበቃው ወይም ለወህኒ ቤቱ ሹም የደረሰበትን ቀን የፍርድ ቤት መዝገብ ሹም በፊርማው ያረጋግጣል በማለት ይደነግጋል። የዚሁ ሕግ ንኡስ ቁጥር 2 ድንጋጌ ይግባኝ ማለት የሚፈልገው ወገን ይግባኝን የፍርዱ ግልባጭ በደረሰው በ30 ቀን ውስጥ ፍርዱን ለሰጠው ፍ/ቤት መዝገብ ቤት ማቅረብ እንዳለበት ይደረግጋል። ከድንጋጌዎቹ ይዘት መገንዘብ የሚቻለው ይግባኝ መጠየቅ የሚፈልገው ወገን ይግባኝ የሚልበት ፍርድ በተሰጠ በአሥራ አምሥት ቀን ውስጥ ይግባኝ የሚጠይቅ መሆኑን በመግለጽ ማመልከቻ ማቅረብ ያለበት መሆኑን፤ የፍርድ ቤቱ መዝገብ ሹም ይግባኝ መጠየቅ የሚፈልገው ወገን ያቀረበው ማመልከቻ ሲደርሰው ይግባኝ የተባለበትን ፍርድ አስገልጠሎ ይግባኝ መጠየቅ ለሚፈልገው ወገን ማድረስ ያለበት መሆኑን፤ ይግባኝ ማለት የሚፈልገው ወገን የፍርዱ ግልባጭ በደረሰው በ30 ቀን ውስጥ ይግባኝን ማቅረብ ያለበት መሆኑን ነው።

በተያዘው ጉዳይ አመልካች የሥር ፍ/ቤት ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም በተሰጠው ብይን ላይ ይግባኝ ማቅረብ እንደሚፈልግ በመግለጽ በሕጉ የተገለጸው የአሥራ አምስት ቀን ጊዜ ሳያልፍ ሐምሌ 25 ቀን 2006 ዓ.ም ይግባኝ መጠየቅ እንደሚፈልግ ገልጾ ግልባጭ የጠየቀ ለመሆኑ በሥር ፍ/ቤት የተረጋገጠ ፍሬነገር ነው። የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ሬጅስትራር ጽ/ቤት መጋቢት 26 ቀን 2008 ዓ.ም በተጻፈ ደብዳቤ በፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም የተሰጠው ብይን ለአመልካች የደረሰው በመዝገቡ ላይ ጠቅላላ ውሳኔ ከተሰጠ በኋላ ታሕሳስ 22 ቀን 2007 ዓ.ም መሆኑን አረጋግጧል። የሥር ፍ/ቤት አመልካች ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም በተሰጠው ብይን ላይ ያቀረበው የይግባኝ አቤቱታ ጊዜው ያለፈበት ነው ከሚል መደሚያ ላይ ሊደርስ የቻለው ተጠሪዎች የብይን ግልባጭ የደረሳቸው ሐምሌ 17 ቀን 2006 ዓ.ም በመሆኑ አመልካች የብይኑ ግልባጭ የተሰጠኝ ታሕሳስ 22 ቀን 2007 ዓ.ም ነው በማለት ያቀረበው ክርክር የሚታመን አይደለም በማለት ነው። አመልካች በሕጉ በተቀመጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ ይግባኝ መጠየቅ እንደሚፈልግ በመግለጽ ግልባጭ እንዲሰጠው በጠየቀበት ሁኔታ የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ሬጅስትራር ጽ/ቤት ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም የተሰጠው ብይን ለአመልካች የደረሰው በመዝገቡ ላይ ጠቅላላ ውሳኔ ከተሰጠ በኋላ ታሕሳስ 22 ቀን 2007 ዓ.ም ነው በማለት ባረጋገጠበት ሁኔታ፤ አመልካች የክርክሩን ሙሉ ይዘት የሚያሳይ የመዝገብ ግልባጭ ሳይደርሰው ይግባኝ መጠየቅ በማይችልበት ሁኔታ፤ አመልካች ግልባጭ እንዲሰጠው በጠየቀበት ቀን እና የመዝገቡ ግልባጭ ለአመልካች በደረሰበት ቀን መካከል ያሉት የባክነ ቀናት በአመልካች ጥፋት ምክንያት ባልባክነት ሁኔታ፤ አመልካች የመዝገቡ ግልባጭ ታሕሳስ 22 ቀን 2007 ዓ.ም ደርሶት በሕጉ የተቀመጠው የሰላሳ ቀን የጊዜ ገደብ ሳያልፍ ጥር 19 ቀን 2007 ዓ.ም ይግባኝን አዘጋጅቶ ባቀረበበት ሁኔታ የሥር ፍ/ቤት የብይኑ ግልባጭ ለተጠሪዎች የደረሰው ሐምሌ 17 ቀን 2006 ዓ.ም ነው በሚል ምክንያት አመልካች ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም በተሰጠው ብይን ላይ ያቀረበው የይግባኝ አቤቱታ ጊዜው ያለፈበት ነው በማለት የሰጠው ብይን በወንጀል ሥነ-ሥርዓት ሕጉ የይግባኝ አቀራረብን አስመልክቶ የተደነገጉትን ድንጋጌዎች ያላገናዘበ እና መሠረታዊ የሆነ የሕግ ሥሕተት የተፈጸመበት ሆኖ አግኝተነዋል።“በዚህም ምክንያት ተከታዩን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሳ ኔ

1. የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ.ቁ 109183 ሕዳር 05 ቀን 2009 ዓ.ም አመልካች የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም በተጠሪዎች ላይ በሰጠው ብይን ላይ ያቀረበው የይግባኝ አቤቱታ ጊዜው ያለፈበት ነው በማለት የሰጠው ብይን ተሸሯል።

2. አመልካች የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ሐምሌ 14 ቀን 2006 ዓ.ም በተጠሪዎች ላይ በሰጠው ብይን ላይ ያቀረበው የይግባኝ አቤቱታ ጊዜው ያላላፈበት ነው በማለት በወንጀል ሥነ-ሥርዓት 191/4 መሠረት ወስነናል።
3. አመልካች ያቀረበው የይግባኝ አቤቱታ ጊዜው ያላላፈበት በመሆኑ ይህ ውሳኔ ከደረሰው ቀን ጀምሮ በሚቆጠር አሥር ቀናት ውስጥ ይግባኙን ለሚመለከተው ፍ/ቤት ያቅርብ ብለናል።
መዝገብ ተዘግቷል። ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ብ/ይ